

SVENSK DJUR- SJUKVÅRD

Branschrapport 2022

Är djursjukvården
konjunkturkänslig
trots allt?

En kompetenspressad bransch

SVENSK DJURJUKVÅRD företräder 173 företag med 253 kliniker och djursjukhus, som sammanlagt har nära 4 700 anställda. Vårt mål är trygga djur och hög kvalitet inom djursjukvården.

Vi arbetar målmedvetet för att våra medlemsföretag ska få bästa möjliga förutsättningar att driva företag samt att djur och djurägare ska få bästa möjliga kvalitet och service. Vi verkar också för branschens långsiktiga utveckling och företräder medlemmarna i kontakten med myndigheter och beslutsfattare.

SVENSK DJURJUKVÅRD presenterar härmed sin branschrapport för 2022. Här redogörs för uppdaterad statistik samt nyckeltal för medlemsföretagen och för branschen som helhet. Vi redovisar en ny enkät som skickats ut till medlemsföretagen och presenterar även prisutvecklingen i rapporten. Vår förhoppning är att rapporten ska vara till nytta för såväl myndigheter som media och medlemsföretag.

UNDER 2022 HAR VI upplevt ett fortsatt högt tryck i en kompetenspressad bransch, men under hösten började vi också se en tendens till mer återhållsamhet bland djurägarna. Med dagliga tidningsrubriker om recession och en stigande inflation hade vi för första gången på många år verksamheter med bokningsbara tider med mycket kort varsel. Allt fler företag har vittnat om att djurägare väntat med besök till slutet av månaden, att rutinbesök skjutits på framtiden och att man

- om möjligt - avvaktat med och istället ringt till en digital veterinär vårdgivare först. Är det nu "sanningen" om djursjukvården som icke konjunkturnkänslig prövas?

SAMTIDIGT FORTSÄTTER antalet djur att öka, om än inte i samma omfattning och hastighet som vi såg under pandemin. Detta innebär fler djur och djurägare som ställer höga krav. Vi behöver fortsatt bli fler som jobbar inom branschen och vi välkomnar utökningen av veterinärprogrammet till 145 platser höstterminen 2023!

DEN UTREDNING SOM tillsattes under 2021 har resulterat i många bra förslag för att ge svensk djursjukvård bättre förutsättningar att fortsätta utvecklas på lång sikt. I skrivande stund är utredningen ute på remiss, och min förhoppning är att våra politiker ska förstå vikten av de ändringar som föreslagits, och att de blir verklighet inom en snar framtid.

NUVARANDE REGELVERK för djurvårdare gäller bara året ut, och det är angeläget att det fattas ett klokt beslut om framtiden för djurvårdarna om det inte ska bli omöjligt att bedriva verksamhet inom svensk djursjukvård. Skulle nuvarande regler tas bort helt och hållet skulle det få allvarliga konsekvenser för hela branschen. Måtte vi ha fått ett tydligt besked om att deras kompetens kommer att bevaras i god tid före årets slut!

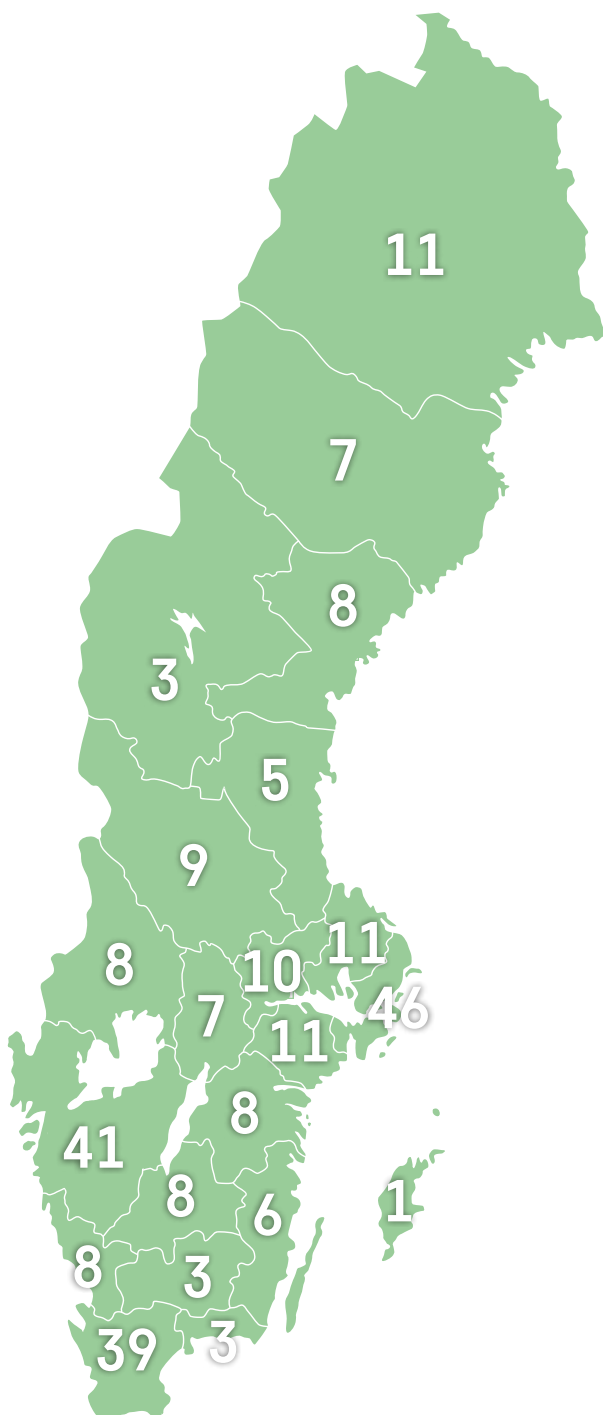

JOHAN WIKLUND

Ordförande Svensk Djursjukvård

- **Gröna arbetsgivare** bedriver branschverksamhet för sektionen Svensk Djursjukvård.
- **Svensk Djursjukvård** består av 173 företag med 253 kliniker, som sammanlagt har närmare 4 700 anställda.
- **Under 2022** omsatte medlemsföretagen drygt 4,3 miljarder kronor¹.
- **Under 2022** hade medlemsföretagen 1,4 miljoner patientbesök².
- **Djursjukvården i Sverige** fortsätter att utvecklas och framtidsutsikterna är ljusa. I vår medlemsenkät angav 97 procent att de tyckte att framtidsutsikterna för branschen är positiva till mycket positiva.

Geografisk spridning

Här finns Svensk Djursjukvårds medlemsföretag

Norrbottens län	11
Västerbottens län	7
Jämtlands län	3
Västernorrlands län	8
Dalarnas län	9
Gävleborgs län	5
Värmlands län	8
Örebro län	7
Västmanlands län	10
Uppsala län	11
Västra Götalands län	41
Stockholms län	46
Södermanlands län	11
Östergötlands län	8
Jönköpings län	8
Hallands län	8
Gotlands län	1
Kronobergs län	3
Kalmar län	6
Blekinge län	3
Skåne län	39
TOTALT	253

Gröna arbetsgivare består av fem sektioner där Svensk Djursjukvård är en. Övriga sektioner är skog, lantbruk, golf och trädgårdsanläggning.

GRÖNA ARBETSGIVARE är den arbetsgivarorganisation som företräder arbetsgivare inom djursjukvård, jordbruk, skogsbruk, trädgårdsodling, trädgårdsanläggning och golf samt därtill angränsande verksamheter.

GRÖNA ARBETSGIVARES förhandlare, arbetsrättsjurister och arbetsmiljöexperter hjälper medlemsföretagen i alla frågor som rör arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter. Förbundet företräder medlemmarna i kontakten med arbetstagarorganisationer, myndigheter och beslutsfattare. Som medlem i Gröna arbetsgivare har man alltid någon att vända sig till i personal- och arbetsgivarfrågor. Förhandlarna är experter på arbetsrätt, känner motparterna och kan branschen.

FÖR MEDLEMMAR INOM sektionen Svensk Djursjukvård arbetar förbundet också med branschfrågor för branschens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft. Målet är att medlemsföretagen ska få bästa möjliga förutsättningar att driva sina företag och att djur och djurägare ska få bästa möjliga kvalitet och service i mötet med djursjukvården.

Är djursjukvården konjunkturkänslig trots allt?

Svenska djurägare är unika, och våra husdjur är en del av familjen. Men håller detta på att förändras av den ekonomiska oro som råder i världen? Och finns det risk för att det skapar mer lidande för djuren?

I TAKT MED ATT inflationen rusade, räntorna steg och människors alla omkostnader kraftigt ökade, blev flera förändringar i djurägarnas beteende tydliga under hösten 2022. Många verksamheter vittnade om ett flertal indikationer på att avmattningen i samhällsekonomin nu också började märkas inom djursjukvården. Kan det vara så att djursjukvården trots allt är konjunkturkänslig?

HISTORISKT SETT har djurägare i Sverige stuckit ut på olika sätt, bland annat vad gäller den höga försäkringsgraden på djuren, hur vi ser på våra husdjur som regelrätta familjemedlemmar, och den ökande efterfrågan på avancerad djursjukvård. Vi har varit villiga att göra vad som helst för våra djur – kosta vad det vill!

EFTER ATT HA TALAT med ett antal branschföreträdare från både större och mindre kliniker framträder dock en tydlig bild av ett förändrat djurägarbeteende. Detta har blivit allt mer påtagligt i takt med att inflationen stigit. Det som var en trend i slutet av sommaren tycks nu vara en realitet i branschen. Hur långvarig denna förändring blir vet vi förstås inte, och det är för tidigt att dra några stora växlar, men förändringen är för stunden signifikant och värd att kommentera.

Förändrat beteende

I TAKT MED ATT de ekonomiska förutsättningarna försämrats för de svenska hushållen har djurägarna börjat bete sig på ett nytt sätt. Detta visar sig bland annat på följande sätt:

- **De djur som** kommer till djursjukvården är sjukare än tidigare.
- **Djurägare både** bokar och avbokar tider hos veterinär med kort varsel.
- **Djurägare väljer** att inte skriva in djuren på kliniken för stationärvård i samma utsträckning som tidigare, man väljer hellre vård i hemmet.
- **Fler djurägare** än tidigare efterfrågar en finansiell lösning för avbetalning av sina djursjukvårdskostnader.
- **Frågor** om pris ökar.
- **Det är ett** ojämnt bokningsläge för smådjur, där det främst finns bokningsbara tider i början av månaden.
- **Viss ökning av** antalet avlivningar noteras på häst (vi har dock inte kunnat se en ökad avlivningsfrekvens av ekonomiska orsaker på smådjur).
- **Antalet omplaceringsdjur** ökar, och hundstall och liknande inrättningar har ofta fullt.

DET ÄR SOM SAGT ännu för tidigt att veta om detta är en bestående trend, eller om den är temporär i och med den förhoppningsvis tillfälliga nedgången i ekonomin. Det är inte heller så att djurägarna inte alls satsar på sina djur, det gör man fortsatt. Skillnaden är att man är mer prismetveten och man väntar hellre något längre innan man gör ett fysiskt besök hos en veterinär. Även de digitala djursjukvårdsaktörerna har märkt av att djuren de konsulteras om är sjukare än tidigare.

Djurskyddet kan riskeras

VI HAR ÄNNU inte sett att avlivningsfrekvensen gått upp till följd av det tuffa ekonomiska läget (annat än på häst), men vi är bara i lågkonjunktrens början. Det är ju inte heller bara djursjukvård som kostar, utan även foder och kringtjänster som exempelvis hunddagis och försäkringar ökar också i pris.

OM DESSA kostnadsökningar håller i sig och djurägarnas förändrade beteende blir bestående befarar vi att djurskyddet kan riskeras. När djurägare avvaktar för länge med att uppsöka vård för sitt djur pga att man vill ”shoppa runt” och jämföra priser, kan man riskera att förvärra djurets hälsoläge.

Vad kan djurägare göra?

I DETTA PRESSADE ekonomiska läge där allt från boendekostnader till priset på mjölk stiger kraftigt, finns det dock en hel del man som djurägare kan göra för att minska risken att behöva uppsöka djursjukvården, och på så sätt hålla nere sina kostnader, inte minst i form av förebyggande vård.

DET KAN LÅTA svårt, men behöver inte vara det. Att lägga till tandborstning till de dagliga omvårdningsrutinerna kan göra stor skillnad för djurets munhälsa och förebygga tandproblem som tandsten, tandlossning och andra följdssjukdomar. Både hundar och katter mår bra av tandborstning, och det är en viktig förebyggande rutin till mycket låg kostnad. Regelbunden kloklippning är också en billig och enkel omvårdningsrutin som förebygger veterinärvård.

STUDIER VISAR att våra sällskapsdjur i allt större utsträckning riskerar att drabbas av samma välfärdssjukdomar som vi människor. Det är därför viktigt att undvika övervikt hos sina husdjur. Det handlar om motion, fodermängd och även vilket foder man ger.

ETT ENKELT HJÄLPMEDEL som kan minska behovet att uppsöka djursjukvård är att ha en krage (i rätt storlek) hemma till sin hund eller katt. Om djuret börjar slicka sig, får ett sår eller måste ha ett bandage på en skadad klo så är djurets slickande den största infektionsrisken och kragen är

därmed den viktigaste förebyggande åtgärden som motverkar en sekundär infektion. I förlängningen minskar detta också användningen av antibiotika.

GENOM ATT PLANERA nödvändiga förebyggande besök som till exempel vaccinationer eller årliga uppföljningar av kroniska sjukdomar kan du både hjälpa djursjukvården och hålla nere dina kostnader.

AVSTÅ INTE från att försäkra ditt djur och säg inte upp redan befintliga försäkringar på dina djur! Om ditt djur väl blir sjukt, vilket ju faktiskt kan hända när som helst, är risken stor att du som djurägare ångrar dig och då ställs du inför svåra beslut.

MEDARBETARNA i svensk djursjukvård finns för dig, dygnet runt, men genom att förbereda dig och utföra förebyggande vård kan du som djurägare se till att vi inte behövs lika ofta.

TIDEN FÅR UTVISA om svensk djursjukvård trots allt är konjunkturkänslig.

EMMA TERANDER
Branschansvarig
Svensk Djursjukvård

Distribuerad modell

– framtiden för veterinärutbildningen?

Nästa år är det dags för SLU:s veterinärutbildning att genomgå en kvalitets-säkring, och det finns farhågor om att den inte kommer gå igenom på grund av universitetsdjursjukhusets begränsade öppettider och kompetensbrist inom vissa forskningsområden. En alternativ lösning skulle kunna vara att etablera en så kallad distribuerad modell. Den innebär att privata kliniker får ansvara för den kliniska träningen, något man nu gör i Danmark.

NÄSTA ÅR, 2024, är det dags för SLU att ånyo genomgå en kvalitetssäkring och utvärdering enligt den europeiska organisationen för ackreditering av veterinärutbildning, EAEVE. Samma ackreditering genomfördes 2017 och SLU fick då godkänt först efter ett antal utvecklingsåtgärder och en ombesiktning under 2018. Då kvalitetssäkringssystemets (ESEVT³) standarder och indikatorer för veterinärutbildningar bland annat stipulerar att dessa ska ha en klinik med akutsjukvård för smådjur och häst som är öppen dygnet runt, befarar vi att SLU:s ackreditering kan utebli även 2024. Detta eftersom universitetsdjursjukhusets smådjursklinik inte haft öppet dygnet runt, året runt sedan november 2020.

Distribuerad modell för klinisk undervisning kan vara lösning

I DEN EUROPEISKA kvalitetssäkringsmodellen ESEVT anges att en ackrediterad veterinärutbildning ska ha ett djursjukhus som är öppet dygnet runt, samtliga dagar om året. Hur den verksamheten ser ut varierar från land till land. I Sverige sker i dag all klinisk undervisning på djursjukhuset vid SLU (och i viss mån på Lövsta forskningsstation), medan andra länder kombinerar undervisning vid djursjukhus med verksamhetsförlagda utbildningsinslag.

I DANMARK KOMMER den nya veterinärutbildningen som startar vid Århus universitet frångå kravet på ett eget universitetsdjursjukhus genom nära samarbete med befintliga kliniker i närområdet, en så kallad distribuerad modell. De har dock än så länge inte fått stöd för ett sådant förfarande i lagen, vilket gör att det planerade startdatumet för utbildningen har skjutits från 2023 till 2024.

EN DISTRIBUTUERAD modell ställer stora krav på näringen. Det handlar både om att personal på privata kliniker behöver utbildas, och krav på faciliteter på klinikerna. Den danska utvecklingen är intressant att följa och skulle kunna ge nya insikter kring hur en distribuerad modell kan fungera i Sverige.

Utbildningens kliniska förutsättningar

FÖR ATT LEVA UPP till grundläggande standard inom faciliteter och utrustning enligt ESEVT krävs egentligen att veterinärutbildningarna har ett Veterinary Teaching Hospital (VTH), men på vissa lärosäten förekommer alltså redan idag att delar av den kliniska träningen sker på annan plats än universitetets djursjukhus. Det kan handla både om frivillig praktik och längre, obligatoriska perioder.

INOM ESEVT kallas det för External Practicing Training (EPT). Det motsvarar svenskans begrepp verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som används exempelvis inom lärarutbildningen och sjuksköterskeutbildningen, men också för djursjukskötare och hippologer.

I DEN SVENSKA veterinärutbildningen förekommer i dag ingen VFU. Däremot är det exempelvis en del av veterinärutbildningen i Tyskland, där 45 högskolepoäng förläggs till extern klinisk träning. I Storbritannien adderas gårdspraktik och klinisk praktik utöver de 300 högskolepoäng som utbildningen omfattar⁴.

KRAVEN I ESEVT medger inte att all klinisk träning sker i VFU-form, utan ett universitetsdjursjukhus krävs för att nå upp till standarden. Ett krav för att ersätta delar av den kliniska utbildningen med VFU är att handledare på verksamheter som tar emot studenter utbildas för att säkerställa pedagogisk kompetens.

Vad kan branschen göra?

Då vi från branschens håll, som framtida arbetsgivare till studenterna, är måna om att SLU:s veterinärutbildning ska ackrediteras och behålla ett högt anseende i Europa vill vi på alla sätt det är möjligt bistå universitetet. Vi har initierat en dialog med företrädare för SLU för att undersöka hur och om det skulle gå att införa VFU för veterinärstudenter även i Sverige, och hur en svensk distribuerad modell skulle kunna se ut. Vår förhoppning är att klinisk undervisning på verksamheter i branschen också skulle förbättra studenternas ”day one competencies” och göra dem bättre förberedda för yrkeslivet.

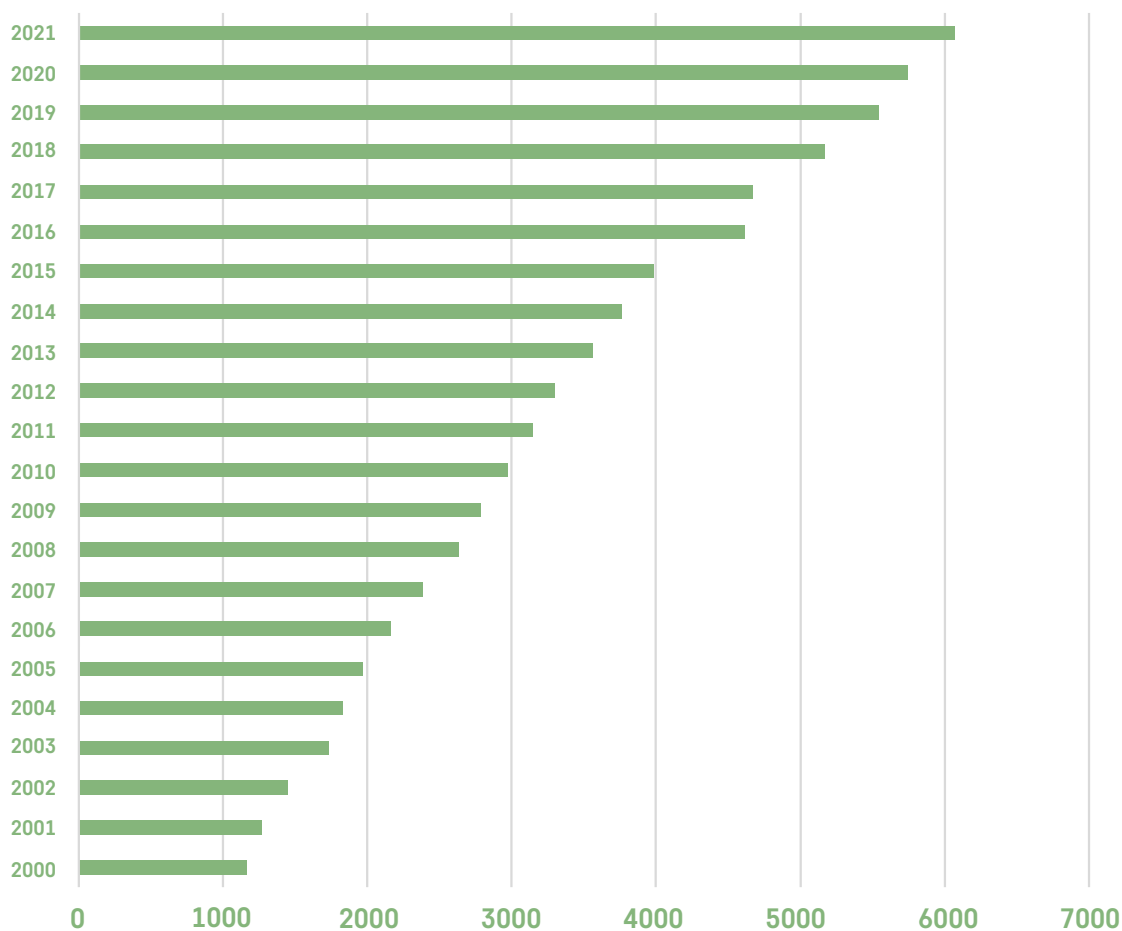

I det här avsnittet av branschrapporten har vi använt de senaste siffrorna som finns att tillgå hos SCB för respektive avsnitt om inte annat anges.

Företag i branschen

Antalet anställda i branschen fortsätter öka och har nästan fördubblats de senaste 10 åren.

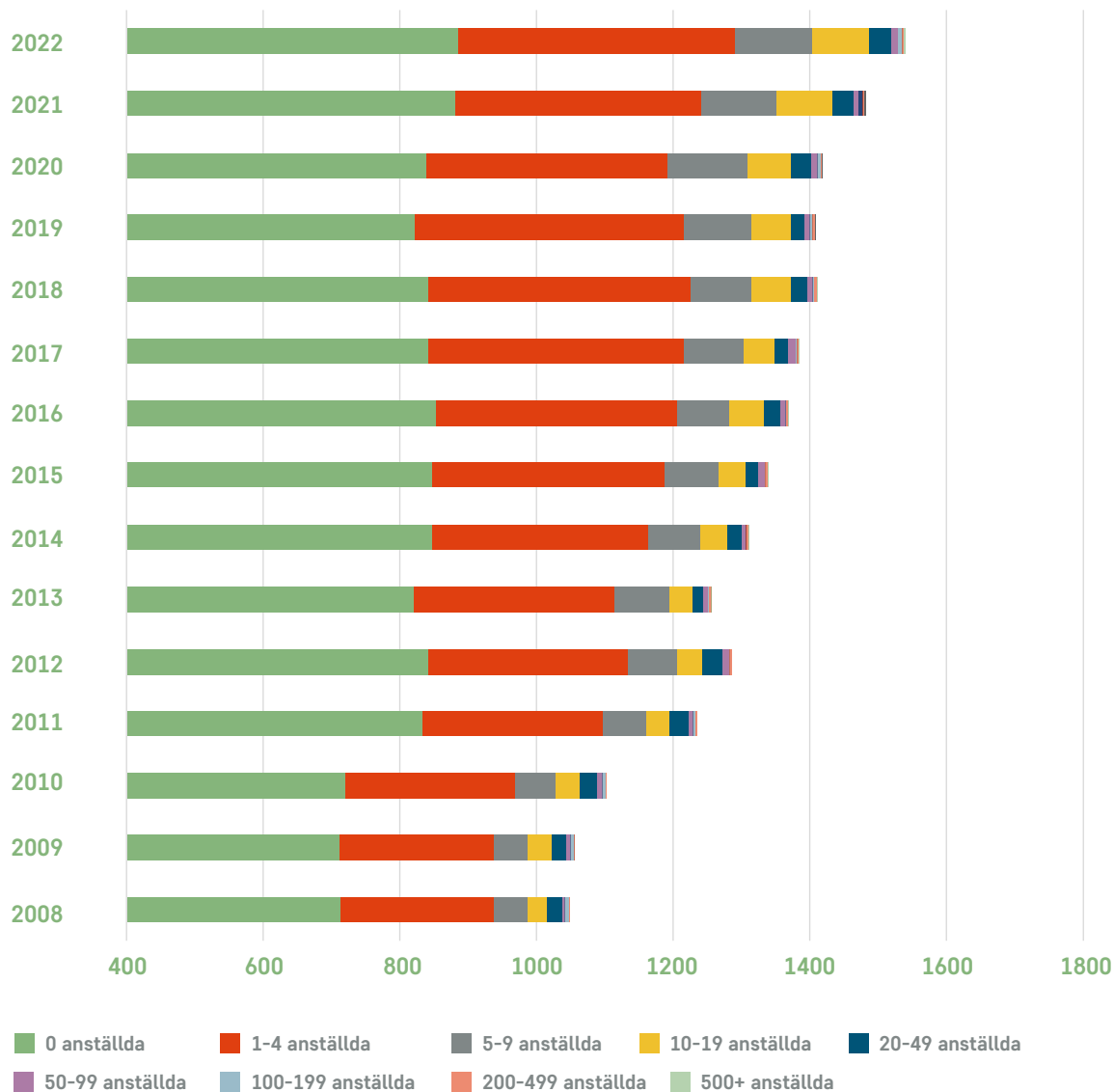
Antalet anställda inom djursjukvårdsbranschen i Sverige

Källa: SCB, 2022

KOMMENTAR: Antalet anställda fortsätter att öka. Branschen fortsätter att växa vilket ställer krav på kvalitet och kontinuerlig kompetensförsörjning, på alla nivåer.

Företagens storleksfördelning

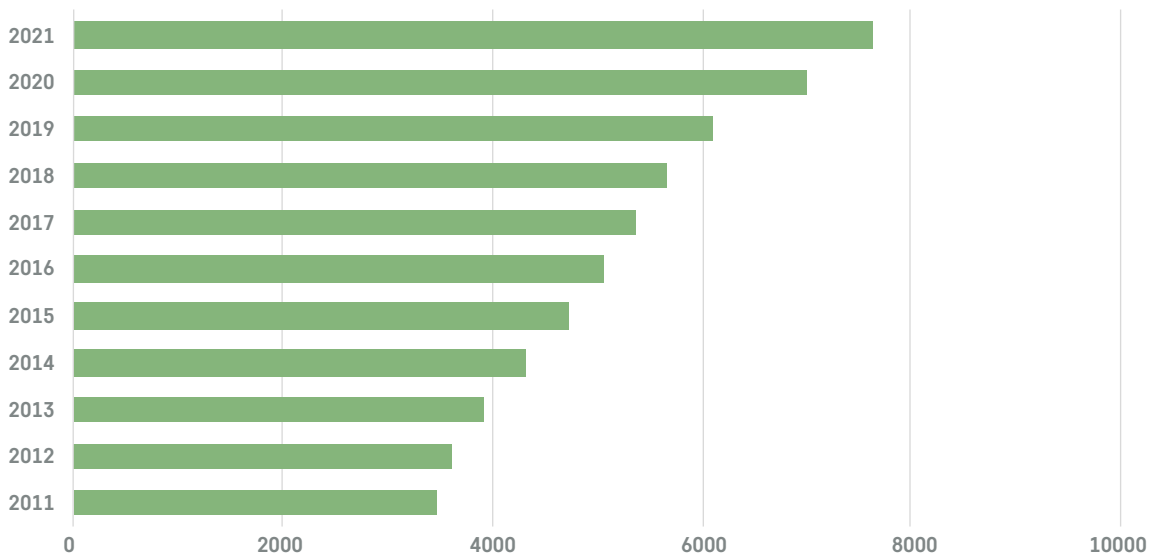

Källa: SCB, 2022

KOMMENTAR: Att andelen företag med noll anställda är störst beror på att många veterinärer som är anställda på en klinik också har en enskild firma som sidoverksamhet, där de bedriver konsulttjänster, inte minst via digitala verktyg. Noteras bör också att andelen mindre företag fortsätter att vara mycket hög. Andelen företag med 1-4 anställda har ökat något under 2022, och detta är i linje med de signaler vi får om att veterinärer av flera orsaker väljer att i mindre utsträckning jobba under obekvämt arbetstid. I större utsträckning vill man själv välja när, och var, man ska jobba. Precis som i många andra branscher lockas man av att kunna jobba i sin hemmiljö eller på distans från i stort sett var som helst.

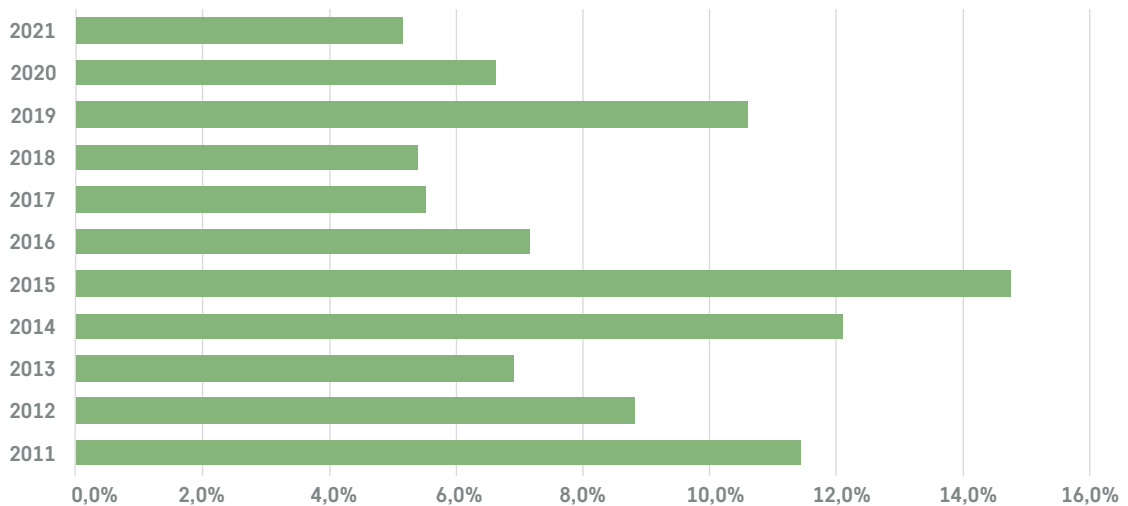
Branschens omsättning och vinstmarginal

Nettoomsättning ifrån verksamheten mnkr

Källa: SCB, 2022

Vinstmarginalen för branschen⁶

Källa: SCB, 2022

KOMMENTAR: Siffrorna för 2021 visar vinstmarginalen mitt under pandemin, då material var svårt att få tag på och dessutom blev mycket dyrare. Siffrorna visar att branschen inte tagit igen dessa kostnadsökningar från djurägarna utan istället tagit det från sin vinstmarginal. Viktigt att notera är att branschen inte går konstant uppåt i lönsamhet. Inom svensk djursjukvård investeras det mycket, både i utbildningar för anställda och i form av utrustning. Det är en bransch som tar ansvar. Vi ser ett förändrat beteende hos djurägarna under begynnande lågkonjunktur och stigande inflation, men branschen har bevisligen inte skjutit över kostnadsökningarna på djurägarna.

Hur bedömer du djursjukvårdsbranschens framtidsutsikter⁸?

97 %

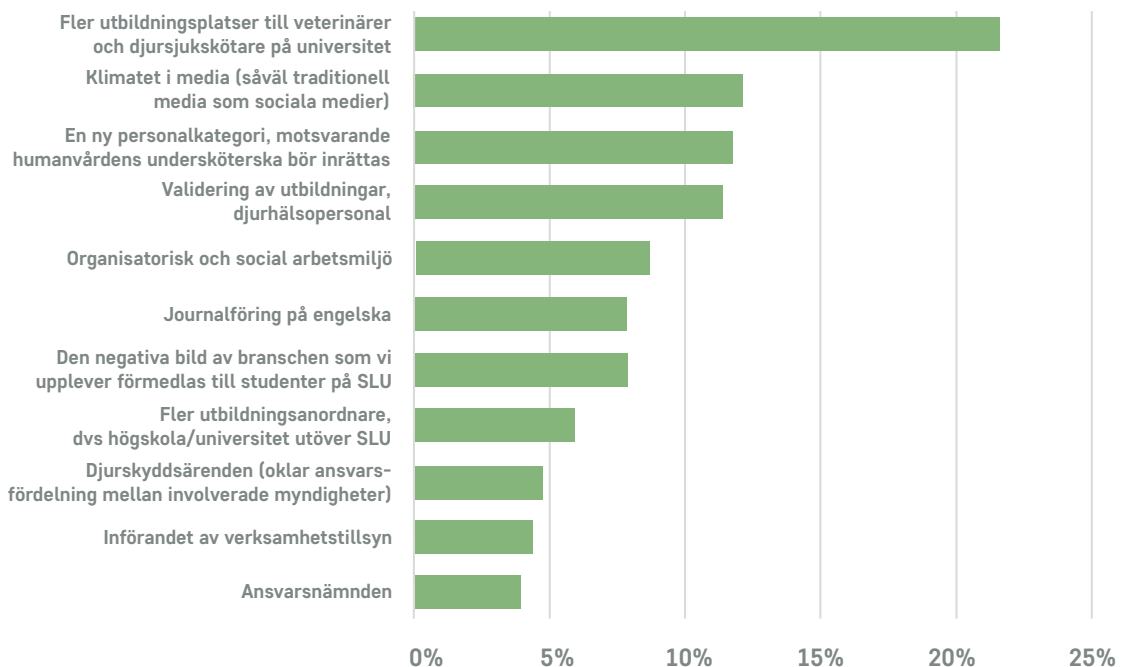
anger att de bedömer
branschens framtidsutsikter
som positiva eller mycket
positiva.

FRAMTIDSUTSIKTERNA inom branschen anges som positiva. Den absolut största delen av de svarande ser framtiden som positiv eller mycket positiv vilket ligger i linje med siffror från tidigare år.

VI NOTERAR DOCK att något färre väljer svarsalternativet ”mycket positiv” än tidigare år, och detta kopplar vi till den fortsatta veterinärbristen och rådande konjunkturläge.

BRANSCHENS VIKTIGASTE frågor de kommande åren är, precis som tidigare år, att öka antalet utbildningsplatser vid universitet, liksom klimatet i media – såväl traditionell som sociala medier.

Djursjukvårdens viktigaste frågor under de kommande två åren:

KOMMENTAR: Djursjukvården kännetecknas fortsatt av stor optimism och framtidspotential, men bristen på utbildningsplatser riskerar både branschens tillväxt och på sikt även djurskyddet. På grund av brist på kompetens ser vi att allt fler kliniker frångår dygnetruntöppet. Övriga drar ner på öppettider, även större verksamheter. Man måste helt enkelt fokusera på de tider då flest patienter kommer in.

SVENSK DJURSJUKVÅRD anser att utbildningsväsendet omgående måste ta sitt ansvar och bereda ännu fler utbildningsplatser till både veterinär och djursjukskötare. Det vore intressant med fler utbildningsanordnare, eller åtminstone att fler SLU-campus kunde erbjuda utbildningarna. Även distansutbildningar vore intressanta. Det är viktigt att utbyggnaden fortsätter, även efter den planerade ökningen höstterminen 2023.

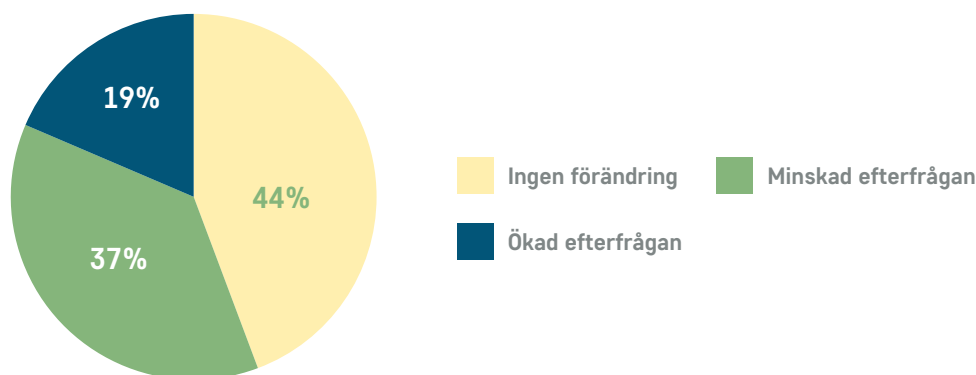
DET ÄR I SKRIVANDE stund bara resten av året kvar av gällande regelverk för djurvårdare, och det är angeläget att det fattas ett klokt beslut om framtiden för djurvårdarna om det inte ska bli omöjligt att bedriva verksamhet inom svensk djursjukvård. Ett borttagande av nuvarande regler helt och hållet skulle få allvarliga konsekvenser för hela branschen.

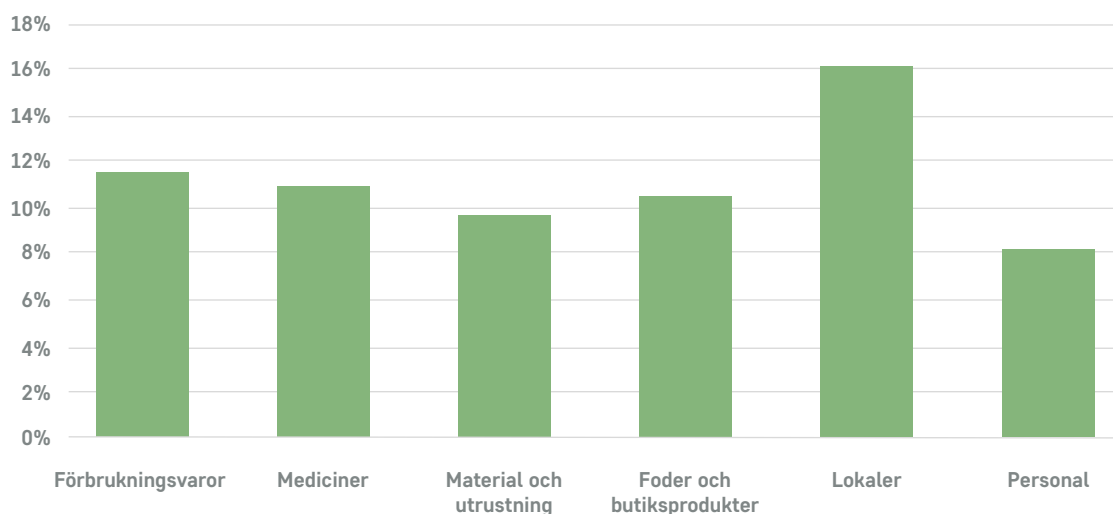
Aktuellt konjunkturläge

Med anledning av det ekonomiska läget och signaler om förändrat beteende hos djurägare under hösten 2022 valde Svensk Djursjukvård att utöka medlemsenkäten med ett antal nya frågor kopplat till det.

Hur såg efterfrågan på djursjukvård ut oktober till december 2022?

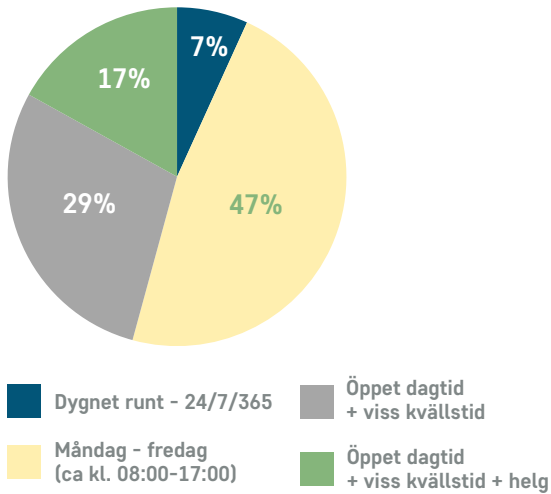

Så mycket har kostnaderna ökat:

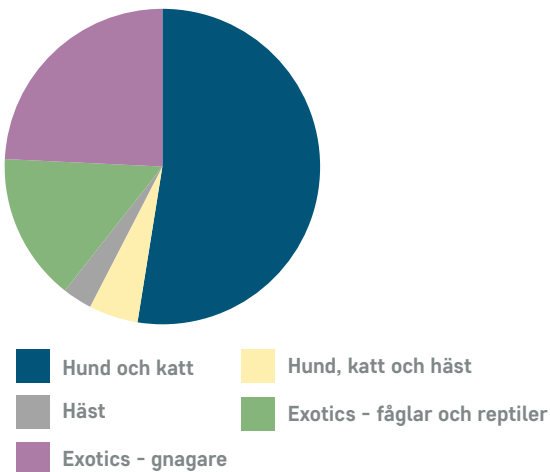
KOMMENTAR: Som diagrammet ovan visar var det under 2022 kraftiga kostnadsökningar på samtliga kostnads-poster samtidigt som efterfrågan på djursjukvård blev lägre under hösten. Detta speglas dock inte av företagets prishöjningar. Noteras bör att det branschen kan kontrollera själv, det vill säga kostnaden för personal, har ökat minst. Elkkostnader ingår i stapeln Lokal. Förbrukningsvaror steg kraftigt i pris under pandemin, men har nu normaliserats något. Transporter, råvarukostnader och elkkostnader påverkar dock fortsatt.

Vilka öppettider har kliniken?

KOMMENTAR: Vi upplevde att tidigare års svarsalternativ ”viss jourtid” var för trubbigt, och har därför i årets medlemsenkät valt att dela upp det i de två svarsalternativen ”Öppet dagtid + viss kvällstid” och ”Öppet dagtid + viss kvällstid + helg”. Detta gör dock att vi inte kan jämföra årets enkätsvar mot tidigare års svar rakt av. Föregående år svarade 68 procent av verksamheterna att de hade öppet kontorstid måndag-fredag och 26 procent att de bedrev ”viss jourverksamhet”. I årets enkät är det 76 procent av de svarande som har öppet dagtid och viss kvällstid. Endast 24 procent har öppet helg och/eller dygnet runt. Det är en oroväckande fortsättning på rådande trend.

Vilken typ av djur tar mottagningen emot?

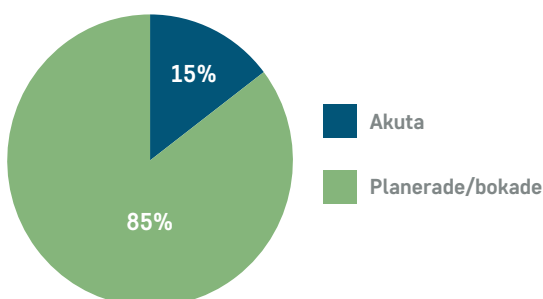

7 %

av samtliga verksamheter hade öppet dygnet runt

KOMMENTAR: Även denna fråga har förändrats från tidigare år, för att inkludera exotics (det vill säga fåglar, reptil och gnagare). Fler svarsalternativ var möjliga, vilket innebär att en klinik kan ta emot exempelvis hund och katt *och* gnagare. Kanin är det fjärde vanligaste husdjuret, och ingår alltså i grupperingen exotics. Det finns bara ett fåtal specialistkliniker för exotics.

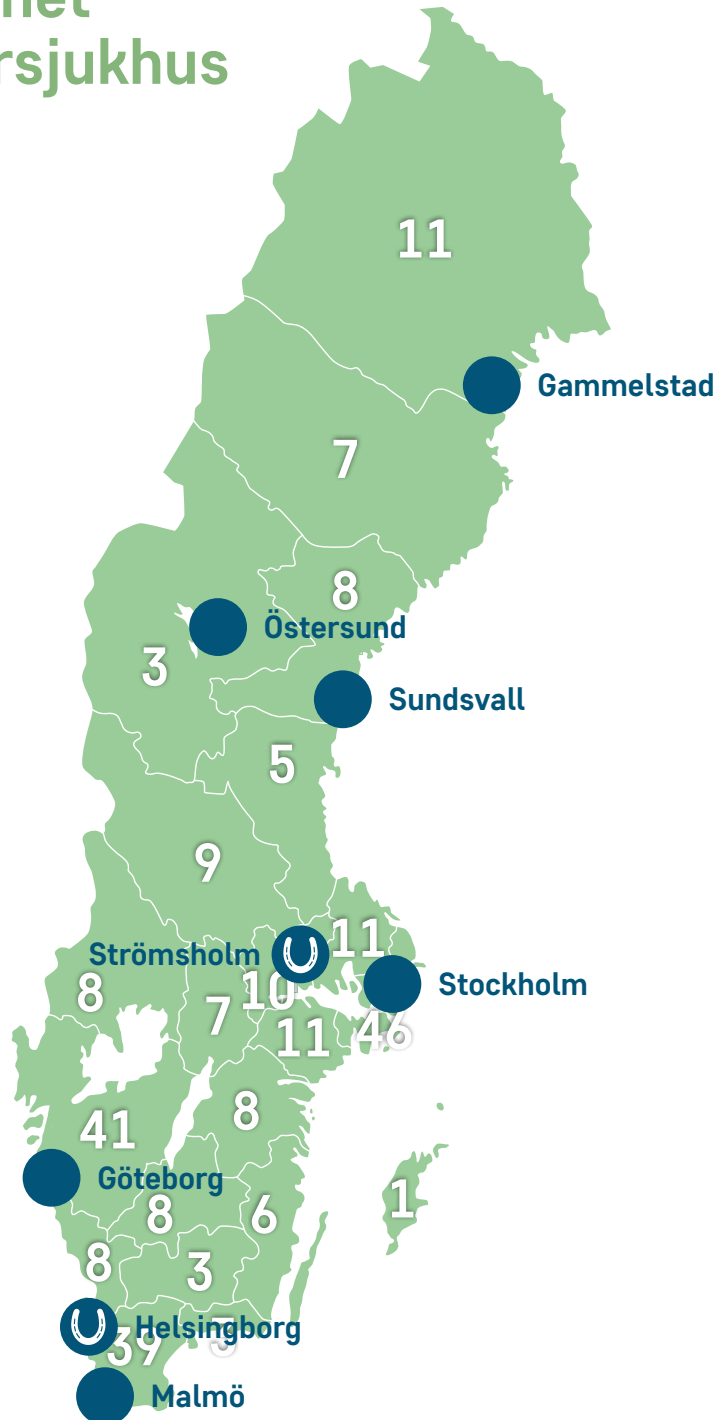
Planerade eller akuta besök

KOMMENTAR: Drygt åtta av tio av alla besök är planerade eller bokade i förväg, vilket är en minskning från tidigare år. Detta överensstämmer med det vi skriver om på sidorna 6-7, om det förändrade beteendet hos djurägarna. De väntar längre med att åka till veterinären, och hoppas in i det sista att djuret ska bli bättre på egen hand. Detta beteende syns även hos de digitala aktörerna; djuren är sjukare när vård söks.

Orter med dygnet-runtöppna djursjukhus

 Tar även emot häst

Antal patientbesök 2022⁹

1 396 882 st

KOMMENTAR: Antalet patientbesök var under 2022 cirka 50 000 färre än föregående år, vilket har med lågkonjunkturen att göra. De höga elpriserna började drabba svenska hushåll redan under hösten, och tillsammans med högre räntor ledde det till att djurägarna drog ner på besöken hos djursjukvården. Besök som kan tidigare gjorts "för säkerhets skull" struntar man i i högre utsträckning.

Genomsnittlig omsättning
per patientbesök 2022

3 084 kr

KOMMENTAR: Den genomsnittliga omsättningen per patientbesök har gått upp med cirka 230 kr per besök, motsvarande åtta procent. Detta kan till stor del kopplas till branschens kostnadsökningar i samband med färre patientbesök, samt det faktum att djuren som kommer till klinikerna är sjukare idag än de var tidigare.

Genomsnittlig
prishöjning 2022

6 %

KOMMENTAR: Med tanke på de ökade leverantörs- och transportkostnader pandemin medfört är den genomsnittliga prishöjningen lägre än förväntat. Höjningen är lägre än både inflationen och konsumentprisindex (KPI). Priset för förbrukningsmaterial ökade kraftigt till följd av minskad import och lägre produktion, redan under 2020, detta samtidigt som åtgången ökade för att klinikerna skulle kunna upprätthålla nödvändiga smittskyddsbarriärer. Trots detta har företagen bara ökat sina priser med 6,0 procent under 2022.

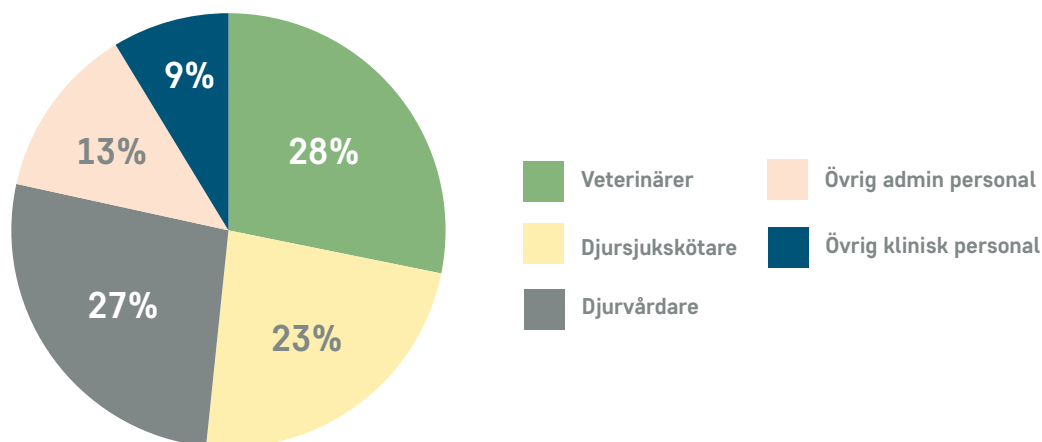
Medarbetarna

ANTALET ANSTÄLLDA i Svensk Djursjukvårds medlemsföretag är cirka 4 700 personer. De företag som svarat på medlemsenkäten anger att 51 procent av de anställda har legitimation. Av de yrkesverksamma på medlemsföretagens kliniker är veterinärer vanligast förekommande. 28 procent av de anställda är legitimerade veterinärer. Jämför man tjänstgöringsgrad har, enligt enkäten, veterinärerna en något lägre tjänstgöringsgrad

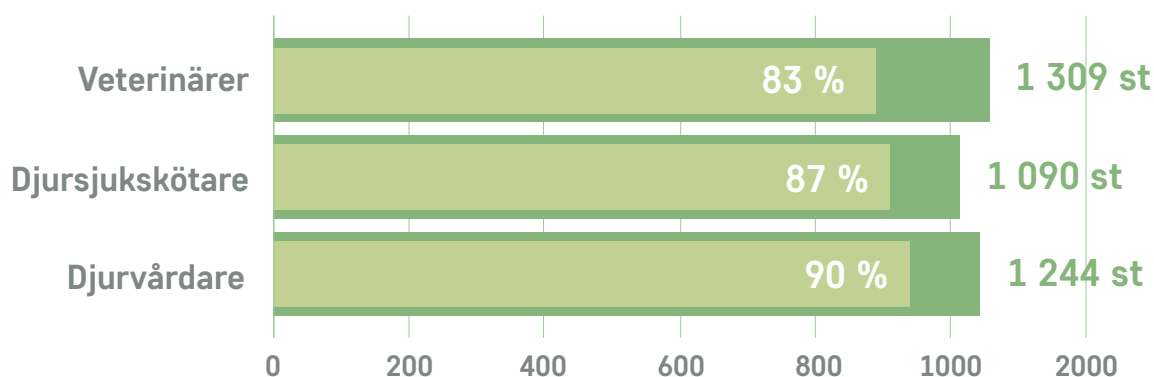
(83 procent) än djursjukskötare (87 procent). Djurvårdare har en tjänstgöringsgrad på ungefär 90 procent.

PÅ GRUND AV BRANSCHENS låga medelålder är det relativt få som går i pension inom de närmaste åren. Enligt enkätsvaren är det 69 veterinärer, 69 djursjukskötare och 31 djurvårdare som går i pension på klinikerna de närmaste fem åren.

Yrkesverksamma på klinikerna

Tjänstgöringsgrad hos anställd personal

57 % av dem som tog ut en veterinärlegitimation 2022 hade utbildning från annat land än Sverige

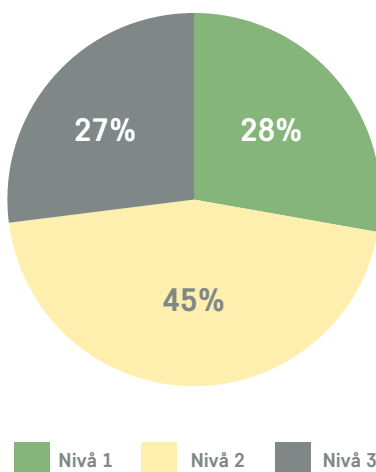
2018	2019	2020	2021	2022	
215	238	201	250	222	Totalt antal utfärdade veterinärlegitimationer
123	142	122	144	126	Antalet utfärdade veterinärlegitimationer till veterinär med utbildning från annat land än Sverige
57 %	60 %	61 %	58 %	57 %	Andelen legitimerade som genomfört utbildning i annat land

Källa: Jordbruksverket februari 2022

KOMMENTAR: Under 2022 utfärdade Jordbruksverket återigen färre veterinärlegitimationer, vilket vi beklagar. Det var också färre utlandsutbildade som tog ut en svensk veterinärlegitimation. Detta kan bero på en ökad konkurrens inom EU, eller kan eventuellt vara en "Brexit-effekt", i och med att veterinärer utbildade i Storbritannien inte längre är automatiskt godkända för arbete inom EU. Det är fortsatt oroväckande att det totala antalet utfärdade legitimationer är så lågt i jämförelse med rekryteringsbehovet.

42 år är den genomsnittliga åldern på medarbetarna i Svensk Djursjukvårds medlemsföretag, vilket är 1,5 år äldre än föregående år.

Djurvårdare i medlemsföretagen

DIAGRAMMET VISAR fördelningen av djurvårdarna på de tre nivåerna i medlemsföretagen.

SOM DJURVÅRDARE tillhör man med dagens regler "övrig personal" och omfattas därför av det så kallade behandlingsförbudet. Behandlingsförbudet sätter stora begränsningar för vilka arbetsuppgifter som får utföras. För djurvårdare finns undantag på tre olika nivåer. Undantagen från behandlingsförbudet är tidsbegränsade till och med den 31 december 2023¹⁰.

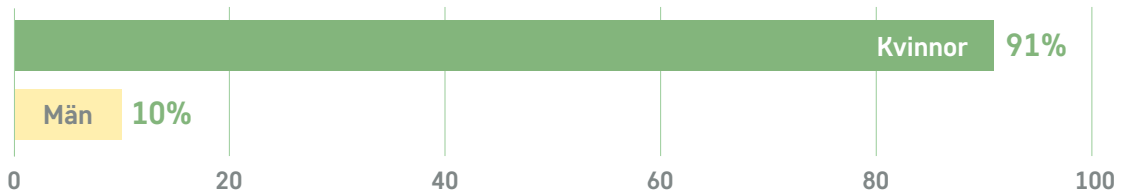
BRISTEN PÅ djursjukskötare har inte blivit mindre under de år undantagen gällt, snarare tvärtom. Branschen är därför långtifrån i balans kompetensförsörjningsmässigt. I och med att bristen på djursjukskötare fortsätter öka, finns det ett ännu större behov av djurvårdare motsvarande dagens nivå 2 och 3.

OM BEHANDLINGSFÖRBUDETS undantagsregler tas bort i sin helhet vid årsskiftet när de löper ut den 31 december 2023, kommer antalet patienter att kraftigt tvingas begränsas och många verksamheter kommer inte fungera som de gör idag.

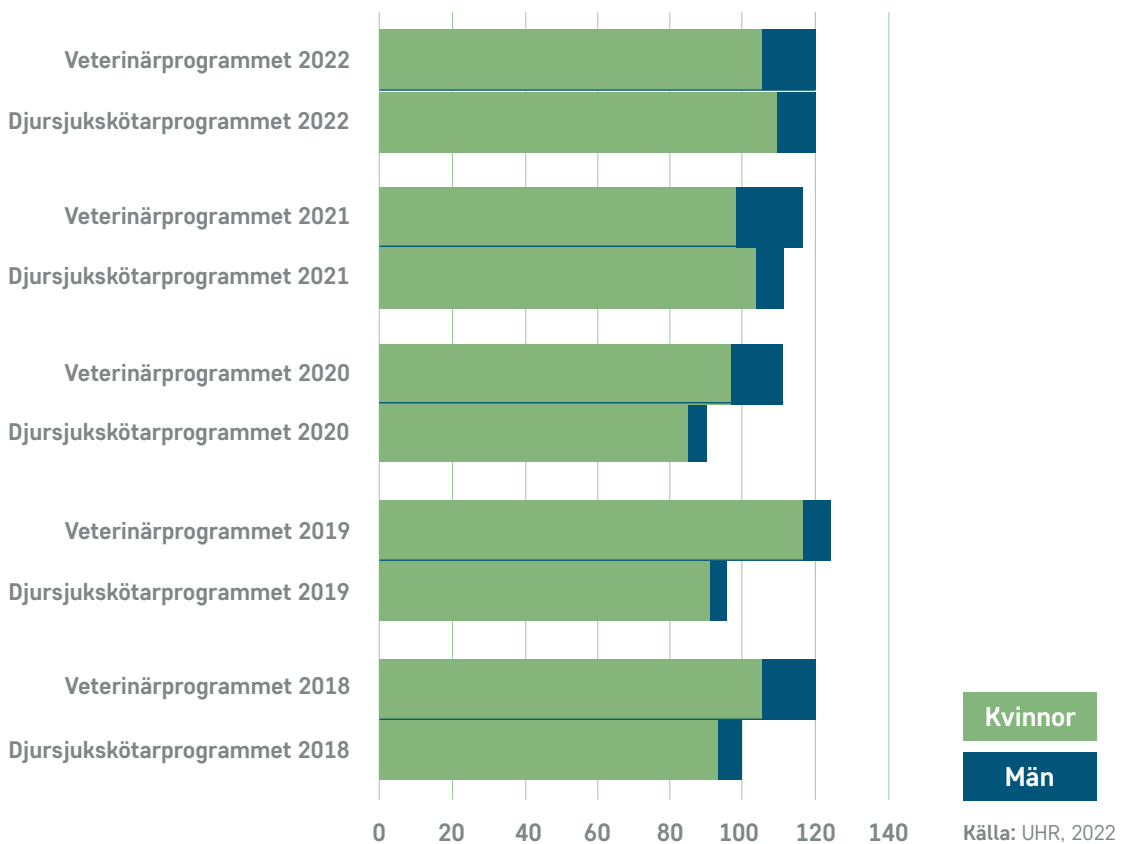
DET RÅDER STORA förhoppningar i branschen om att förslagen i den statliga utredningen Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58) kommer att genomföras.

Hur många kvinnor respektive män är anställda på enheten?

Fördelning kvinnor/män antagna på SLU:s program 2018–2022

KOMMENTAR: Det är ett anmärkningsvärt lågt överintag – endast fem personer höstterminen då 120 antogs till 115 platser. Detta är till och med färre än man tog in 2019, före utökningen av utbildningsplatser! Detta måste SLU rätta till från höstterminen 2023, när man ska ta in 145 studenter. Det antogs något fler män till djursjukskötprogrammet höstterminen 2022 än tidigare, vilket är positivt. Vi välkomnar utredningens (SOU 2022:58) förslag om åtgärder inom ramen för nuvarande utbildning för att minska avhopp, såsom distansutbildning, bättre uppföljning och antagningsintervjuer.

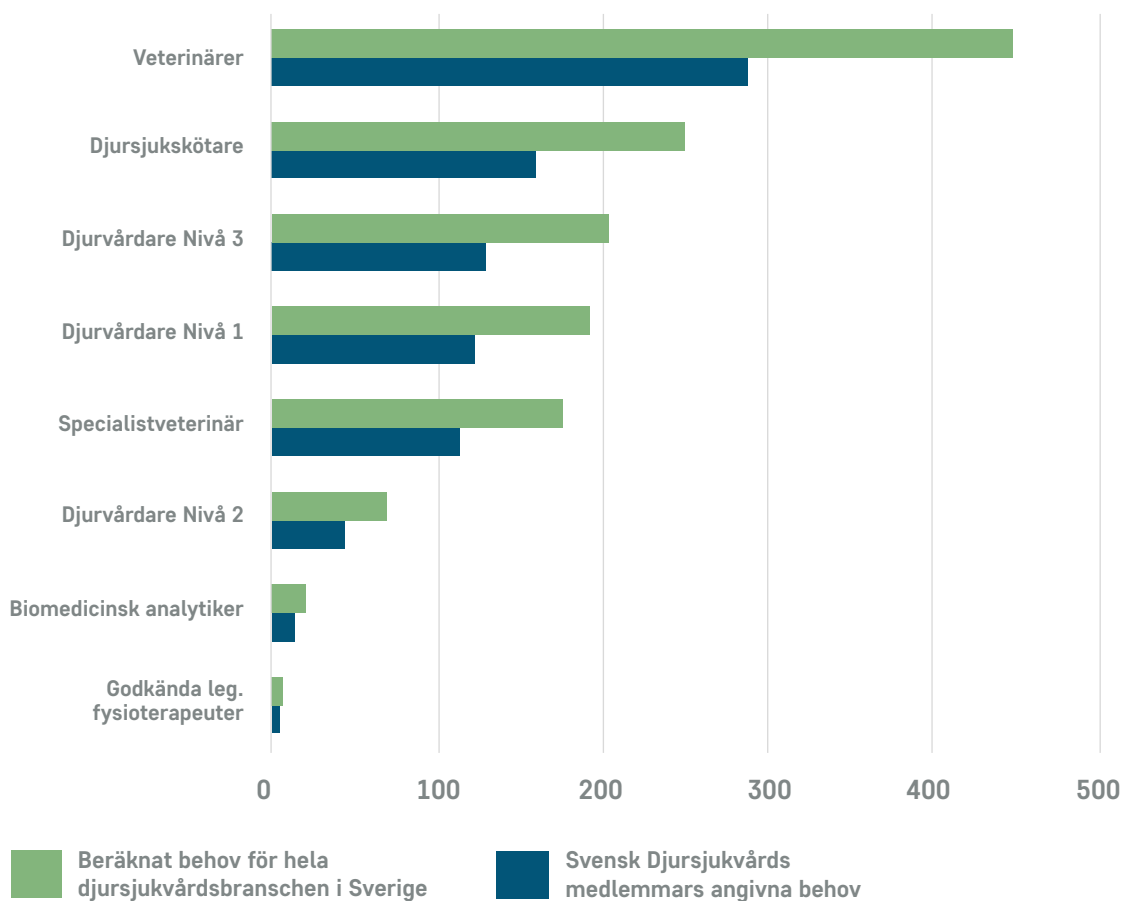
Rekryteringsbehovet

Djursjukvården är fortsatt en bransch med en ljus framtid, lågkonjunkturen och det förändrade kundbeteendet till trots. Det är därför alarmerande att kompetensbristen fortsatt är stor. Behovet av veterinärer är nu mer än fyra gånger så stort som det antal som antas till SLU årligen.

FLER SMÅDJUR och en ökad efterfrågan på avancerad sjukvård kommer öka behovet ytterligare. Rekryteringsbehovet de kommande 12 månaderna är enligt våra enkätsvar 399 veterinärer, varav 113

med specialistkompetens, samt 159 djursjukskötare och 175 djurvårdare på utökad nivå (nivå 2 och 3).

Rekryteringsbehovet de kommande 12 månaderna¹¹

KOMMENTAR: Rekryteringsbehovet är något lägre i år, även om det fortsatt vida överstiger antalet som utbildas vid SLU årligen. Detta hänger ihop med framtidssynen på branschen, som kanske inte riktigt är fullt lika positiv som tidigare år. Detta påverkar i sin tur verksamheternas planering. I en lågkonjunktur tenderar personalen att i större utsträckning stanna på samma arbetsplats, och rörligheten på arbetsmarknaden är inte lika stor.

ATT DET ANGIVNA rekryteringsbehovet av djurvårdare på utökad nivå (det vill säga nivå 2 och 3) har gått upp med 30 sedan förra året tror vi kan bero på en missuppfattning kring den statliga utredningen. Dessa yrkesroller kommer att kraftigt förändras när undantagen från behandlingsförbudet löper ut vid årsskiftet.

SVENSK DJURSJUKVÅRD kan utifrån medlemsföretagens siffror återigen dra slutsatsen att utbildningsplatserna till veterinär- och djursjukskötarprogrammen vid SLU är alldeles för få, och behöver fördubblas – även efter den planerade

utökningen – för att möta branschens efterfrågan och behov. Här skulle vi gärna se att utbildningarna erbjuds vid fler campus för att få en geografisk spridning, vilket även skulle underlätta för praktikplatser.

DEN ÖKADE efterfrågan på både legitimerad och övrig personal är en logisk följd av branschens ständiga utveckling och den ökande efterfrågan på högkvalitativ vård. Efterfrågan är som störst på veterinärer och djursjukskötare, vilket signalerar att det är den legitimerade personalen som är svårast att rekrytera.

Praktikanter

PRAKTIK ÄR EN DEL av utbildningen, såväl inom yrkesutbildning som inom högre utbildning. Den är avgörande för att eleven ska bli väl förberedd för sitt yrke. Medlemsföretagen tar ansvar och ser det som en viktig del av utbildningen att eleverna får sin praktik, får möta djurägare och se hur man driver ett företag. För företagen är praktiken en möjlighet att rusta studenten för det praktiska yrkeslivet samt ett bra sätt att träffa blivande potentiella medarbetare.

EN DEL AV MEDLEMSFÖRETAGEN tar främst emot djursjukskötarstudenter och/eller veterinärer, men vi har också medlemsföretag som prioriterar att ta emot djurvårdare, gärna ifrån en skola i den geografiska närheten. Om en elev bor i närheten kan det vara lättare att rekrytera densamma efter genomförd utbildning.

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Johan Wiklund
Evidensia Djursjukvård AB

Vice ordförande
Elisabet Ellström
Din veterinär i Helsingborg AB

Marie Jury
Upplands Väsby
Djursjukhus AB

Mia Runnéus
Evidensia Smådjur AB

Karin Löfquist
Anicura

Flemming Winberg
Evidensia Häst AB

Vakans

Suppleant

Pekka Lähdekorpi
Hallands Djursjukhus AB

Referenser

¹ Siffror från medlemsenkät. _____ **sid 3**

² Ibid. _____ **sid 3**

³ European System of Evaluation of Veterinary Training (ESEVT), där SLU i dag ingår, utvärderar regelbundet innehållet i och kvaliteten på de europeiska veterinärutbildningarna. Det gemensamma ackrediteringssystemet bygger på ett frivilligt medlemskap och anslutningsgraden är hög. _____ **sid 8**

⁴ Rapport: Veterinärutbildningen vid SLU i ett europeiskt perspektiv - en verksamhets- och prestandajämförelse, av Göran Dalin, SLU. _____ **sid 9**

⁵ Avser de privata företagen inom branschen djursjukvård. Siffror och årtal är de senast publicerade. _____ **sid 11**

⁶ Årets resultat/nettoomsättning. I årets resultat ingår poster som t ex skatt på årets resultat, bokslutsdispositioner och finansiella plus/minus-poster varpå det är normalt med stora fluktuationer. _____ **sid 13**

⁷ Svaren och resultaten som presenteras i den här delen av branschrapporten bygger på, och avser, en egen undersökning bland medlemsföretagen gjord i december 2022, om inte annat anges. _____ **sid 14**

⁸ Andelen som svarat 5 eller högre (1-10) på frågan huruvida framtidsutsikterna är goda. _____ **sid 14**

⁹ Avser Svensk Djursjukvårds medlemsföretag, enkätsvar. _____ **sid 19**

¹⁰ Jordbruksverket, 2023. _____ **sid 21**

¹¹ I diagrammet har vi även uppskattat branschens totala behov, baserat på den totala omsättningen för företagen som besvarat enkäten jämfört med branschens totala omsättning. _____ **sid 24**

Källförteckning

Dalin, Göran (2022): Veterinärutbildningen vid SLU i ett europeiskt perspektiv - en verksamhets- och prestandajämförelse

Rapport SLU ID: SLU.ua 2020.1.1.1-4437

- 2022-02-22

EAEVE (2023): The European Association of Establishments for Veterinary Education

<https://www.eaeve.org/>

- 2023-01-26

Jordbruksverket (2023): Att arbeta inom djurens hälso- och sjukvård

<https://jordbruksverket.se/djur/personal-inom-djurens-halso--och-sjukvard/att-arbeta-inom-djurens-halso--och-sjukvard/djurvardare>

- 2023-01-26

SCB (2023): Statistikdatabasen

<https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>

- 2023-02-15

UHR (2023): Universitets och högskolerådets antagningsstatistik

<https://www.uhr.se/studier-och-antagning/antagningsstatistik/>

- 2023-02-15

www.grona.org